

1

Inhoud

1. Introductie Stichting De Noordzee
2. De ecologische staat van de Noordzee in relatie tot menselijk gebruik en toenemende druk
3. Uitvoering van wetgeving in de praktijk
4. Ruimtelijke ordening; het Noordzeeakkoord
5. De rol en toekomst van het Noordzee Overleg
6. Stellingen

2

2

Organisatie

SDN is de enige Nederlandse NGO die exclusief de stem van de (Nederlandse én internationale) Noordzee vertolkt en het belang van de Noordzeenatuur verdedigt.

Facts & figures:

- 23 medewerkers
- Jaarbegroting 3,2 miljoen euro
- Kantoor in Utrecht
- Raad van Toezicht
- Wetenschappelijke Raad

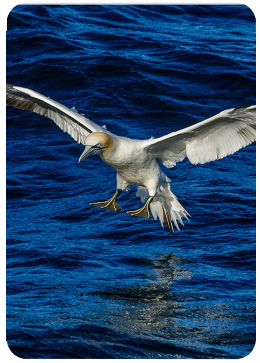
3

3

Stichting De Noordzee: de stem van de Noordzee

4

4

Visie en missie

Visie

Wij staan voor een schone en gezonde Noordzee die duurzaam wordt gebruikt.

Missie

Wij werken aan een gezond ecosysteem dat invloeden van buiten weerbaar en veerkrachtig opvangt. Noordzeenatuur moet het uitgangspunt zijn voor duurzaam gebruik. We komen op voor de Noordzee en werken aan oplossingen voor huidige en toekomstige uitdagingen op de Noordzee.

5

5

Zo maken we impact

Onderzoek

- Wetenschappelijke Raad en samenwerking met kennisinstellingen
- Nieuwe inzichten en data uit onderzoek vertalen naar beleidspraktijk

Communicatie

- Vergroten van de bekendheid van thema's die spelen op de Noordzee
- Community building en activatie van burgers en andere stakeholders
- Als kennisautoriteit wetenschappelijk onderzoek, beleid, successen en dilemma's communiceren

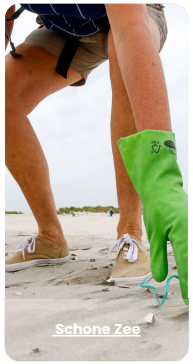
Public affairs en beleid beïnvloeding

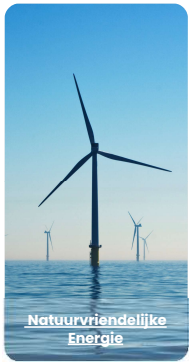
- Agendasetting en belangenbehartiging
- Actief inspelen op de actualiteit

6

6

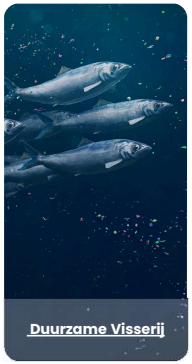
Strategische programma's

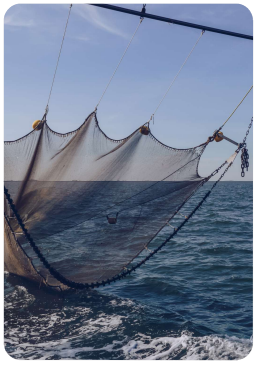

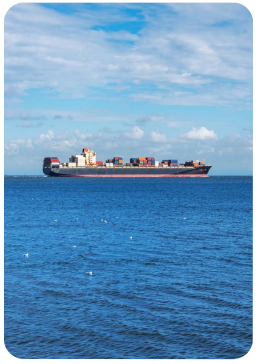

7

Ecologische staat van de Noordzee: het grootste natuurgebied staat onder druk

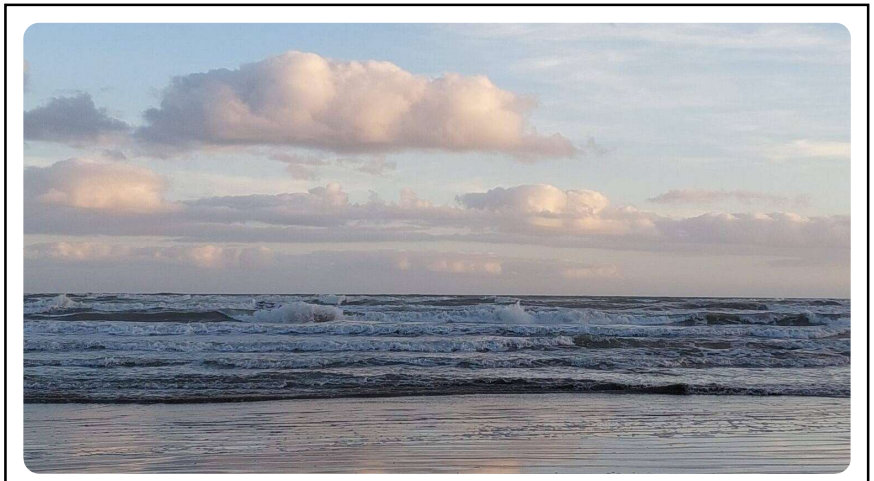

5

8

9

Drukfactoren

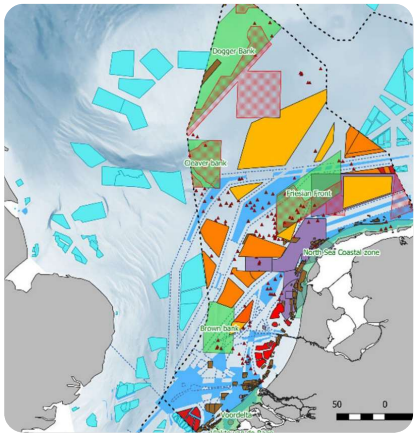
Menselijke activiteiten

- Visserij
- Gas- en oliewinning
- Zandwinning
- Scheepvaart
- Wind- en zonne-energie
- Defensie
- Recreatie

Gevolgen van menselijke activiteiten

- Bodemberoering en habitatverlies
- Onderwatergeluid en aanvaringen
- Bijvangst en onttrekking van soorten
- Verontreiniging en afval

= Cumulatieve ruimte- en ecosysteemdruk

10

10

Een ecosysteem in verandering

De ecologische staat is slecht.

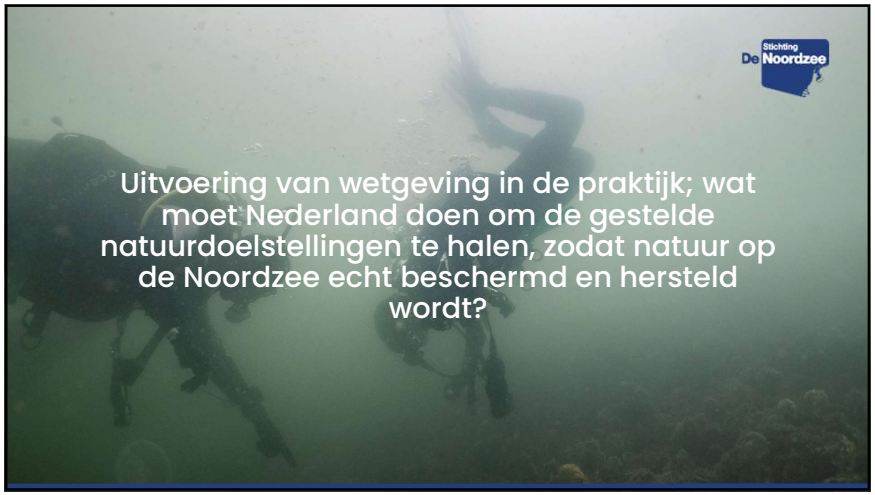
- De Kaderrichtlijn Mariene Strategie beoogt een Goede Milieutoestand (GMT) die niet is bereikt;
- OSPAR QSR en Staat van de Noordzee concluderen hetzelfde;
- In de zuidelijke Noordzee is 58% van de zeebodem fysiek aangetast door bodemberoerende visserij;
- 12 van 15 brede habitattypen zijn voor meer dan een kwart aangetast;
- Klimaatverandering versterkt de druk: warmer en zuurder water, zeespiegelstijging, zuurstofloosheid en verschuivende verspreiding van soorten;

En…menselijk gebruik dendert voort.

7

11

12

Twee uitgangspunten

1: wet- en beleidskader

Wat ligt er al vast, en op welke termijn?

In elk geval:

- Natuurherstelverordening
- Kaderrichtlijn Mariene Strategie
- Vogel- en Habitatrichtlijn
- EU-Biodiversiteitsstrategie
- Programma Noordzee en Noordzeeakkoord
- Toekomstige Oceans Act

2: wensen en eisen voor uitvoering

Wat willen de natuurorganisaties voor een effectieve uitvoering?

Voorbeeld: passief herstel eerst.

Er ligt al veel input, bijvoorbeeld:

- Zienswijzen op Mariene Strategie deel 1, 2 en 3
- Consultatiereactie landelijke Natura 2000-doelen
- Input beheerplannen Natura-2000 gebieden
- Input Natuurherstelplan
- Zienswijze Programma Noordzee
- Visie Noordzee 2040

Routekaart: gestructureerd en integraal overzicht van doelen, hoe die te behalen (uitvoering) die verder kijkt na 2030.

13

1. Overzicht wetgeving en beleid

Bindend

Kaderrichtlijn Mariene Strategie	Onder andere: •Behalen van Goede Milieu Toestand •54 milieudoelen waarvan het merendeel de indicator in het oranje/rood staat
Natuurherstel verordening	Onder andere: • Resultaatsverplichting op treffen maatregelen groepen 1-6 op 30%/60%/100% (90%) areaal • Resultaatsverplichting op treffen maatregelen groep 7 op nog te stellen percentage van het areaal • Treffen van herstelmaatregelen t.b.v. kwantiteit en kwaliteit leefgebieden van soorten
Vogel- en Habitatrichtlijn	Onder andere: • Verslechteringsverbod als resultaatsverplichting • Aanwijzing en bescherming Natura 2000 gebieden (incl. beheerplannen)
EU Oceans Act	Onder andere: • Herziening van MSP Richtlijn 2014/89 • Alle doelstellingen met betrekking tot de oceanen in één wetgevingsbesluit samenbrengen

Beleid

Noordzeeakkoord	Onder andere: • 15 procent beschermd tegen bodemberoerende visserij in 2030; bestuurlijke afspraak
EU-Biodiversiteits strategie 2030	Onder andere: • 30 procent beschermd, waarvan 10 procent strikt; inspanningsverplichting
Programma Noordzee	Ruimtelijke uitwerking per planperiode

14

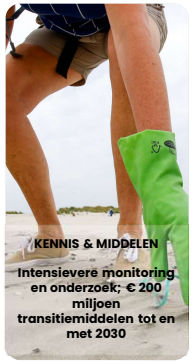
Waarom het Noordzeeakkoord?

- Het Akkoord voor de Noordzee (2020) ontstond omdat de druk op de Noordzee toenam en natuur, energie en voedselvoorziening elkaar steeds sterker raken.
- Het akkoord bracht Rijk en maatschappelijke partijen bijeen om keuzes tot 2030 — met een doorkijk naar daarna — in samenhang te maken.
- De centrale gedachte: een gezonde Noordzee is een algemeen belang. Toenemend gebruik vraagt extra inspanning voor natuurherstel, kennis, toezicht en handhaving.

15

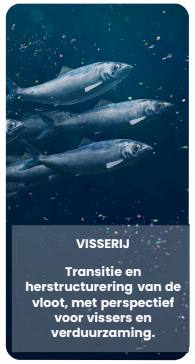
De inhoudelijke hoofdlijnen van het Noordzeeakkoord

16

Juridische betekenis van het Noordzee Akkoord

- Een bestuurlijk en maatschappelijk akkoord tussen het Rijk en stakeholders; het is geen vervanging van wetgeving of vergunningverlening
- Een basis voor beleidsdocumenten, waaronder het Programma Noordzee, en bevat wederzijdse afspraken over medewerking aan uitvoering
- Afspraken sturen beleid, keuzes en samenwerking ('polder op zee')
- Uitvoering vraagt concrete besluiten, maatregelen, middelen en handhaving.

De toets blijft: worden bestaande verplichtingen daadwerkelijk nagekomen en leveren beleidskeuzes de benodigde ecologische resultaten op?

13

17

Het Noordzeeoverleg (NZO): waarde en spanningen

☺

- Brengt overheid, natuurorganisaties, energie, havens en visserij samen
- Maakt belangen en feiten expliciet en zoekt consensus
- Kan sectorale keuzes verbinden en afspraken helpen uitvoeren
- Biedt ruimte voor monitoring, leren en bijsturen

☹

- Niet alle belangen zijn altijd even sterk vertegenwoordigd of gemandateerd
- Consensus kan ambitie vertragen
- Vervangt democratische besluitvorming, wettelijke taken of rechterlijke toetsing niet
- Ecologische doelen vragen meetbare voortgang, ook wanneer consensus ontbreekt

14

18

Toekomst van het NZO: van overleg naar aantoonbare voortgang

Een toekomstbestendig NZO zou drie functies moeten combineren:

1.INTEGRALE STRATEGIE

Natuur, energie en voedsel in één langetermijnbeeld; met cumulatieve effecten als uitgangspunt.

2.UITVOERING EN VERANTWOORDING

Een gezamenlijke routekaart met mijlpalen, verantwoordelijke partijen, monitoring en periodieke openbare voortgang.

3.ADAPTIEF BIJSTUREN

Nieuwe kennis vertalen naar maatregelen; achterblijvende resultaten aanleiding laten zijn voor heroverweging.

16

19

"Als de wettelijke natuurdoelen niet worden gehaald, moet de overheid natuurmaatregelen kunnen doorzetten zonder consensus met andere gebruikers van de Noordzee."

Wanneer slaat een zorgvuldig participatieproces om in bestuurlijke vertraging?

Hoeveel beleidsvrijheid heeft de overheid als wettelijke natuurdoelen niet worden bereikt?

Moet het voorzorgsbeginsel zwaarder wegen dan economische belangen bij onzekerheid over ecologische effecten?

20

“Zolang de ecologische toestand van de Noordzee onvoldoende is, zou nieuw of intensiever gebruik alleen mogen worden toegestaan als aantoonbaar is dat het de natuurdoelen niet in gevaar brengt.”
Moet de initiatiefnemer aantonen dat een activiteit verenigbaar is met natuurdoelen, of moet de overheid aantonen dat de activiteit schadelijk is?
Hoe moet het recht omgaan met cumulatieve effecten van activiteiten die afzonderlijk misschien aanvaardbaar lijken?
Betekent een slechte ecologische toestand dat de overheid terughoudender moet zijn met nieuwe activiteiten?

21

Stichting De Noordzee
Vragen, bezwaren, bedenkingen?
Volg ons op social media

22